

**Deformacions
del llenguatge**

És força habitual, en els diàlegs de certes obres narratives, especialment de caient més o menys humorístic, de recórrer a algunes deformacions del llenguatge, amb les quals l'autor pretén normalment de caracteritzar un personatge o un grup de personatges segons la seva procedència, la seva llengua pròpia o habitual —quan no coincideix amb la usada en la narració—, la seva classe social, el seu nivell cultural, el seu tarannà pintoresc, etc., gairebé sempre al servei de la comicitat del diàleg. Aquestes deformacions poden ésser de lèxic, amb l'ús de paraules cultes amb alguns sons alterats o usades indegudament en lloc d'unes altres de forma semblant, però de valor diferent (com feia l'àvia de la famosa sèrie "La família Ulisses", de TBO), o de pronunciació, consistents en l'alteració sistemàtica d'un o diversos sons, recurs molt utilitzat no únicament per a posar en relleu la comicitat d'un personatge, amb els subsegüents jocs de paraules que això és susceptible d'originar, sinó també, encara que sigui innecessari —perquè el convencionalisme literari el supleix perfectament—, per a determinar la llengua que se suposa que utilitza el personatge. En alguns casos, aquestes alteracions sistemàtiques de sons arriben a constituir un codi, perfectament interpretat pel lector. Així, en les historietes il·lustrades d'expressió francesa, si se suposa que el personatge parla en italià, el so de la *u* francesa és substituït sistemàticament per *ou* —"oune minoute" per "une minute"—, i si se suposa que parlen alemany, les consonants sordes són substituïdes per les sonores corresponents.

En el cas de la nostra llengua, les formes correctes de la qual, tant gràfiques com fonètiques, tantes vacil·lacions originen encara, cal procedir, quant a la utilització d'aquest recurs, amb una cautela extrema, car es corre constantment el risc de no aconseguir altra cosa sinó desorientar el lector. ¿Què en treurem, per exemple, si volem indicar que un personatge sonoritza totes les esses, d'escriure "impresió" o "comisió", si es tracta ja de faltes d'ortografia i de pronunciació habituals? És millor, en tot cas, d'escriure "imprezió" i "comizió", així com "azazi" o "zilenzi", i àdhuc, convencionalment, "múziç" i "tziç", amb què el personatge queda ben caracteritzat. Però, és potser encara preferible d'atribuir-li un tic que no obligui a aquestes deformacions.